

BELGISCHE SENAAT**ZITTING 1992-1993**

9 DECEMBER 1992

Ontwerp van wet tot wijziging van de artikelen 36, 4°, en 37 en tot opheffing van artikel 37bis van de wet van 8 april 1965 betreffende de jeugdbescherming en tot invoering van een artikel 43bis in dezelfde wet

**VERSLAG
NAMENS DE COMMISSIE
VOOR DE JUSTITIE
UITGEBRACHT
DOOR DE HEER PATAER**

De Commissie heeft dit ontwerp van wet besproken tijdens haar vergadering van 9 december 1992.

I. INLEIDENDE UITEENZETTING VAN DE VERTEGENWOORDIGER VAN DE MINISTER

Er moet worden aan herinnerd dat een wetsontwerp, genoemd « klein wetsontwerp » (Kamer 532-1,

Aan de werkzaamheden van de Commissie hebben deelgenomen :

1. Vaste leden : de heren Lallemand, voorzitter; Arts, Barzin, Cerexhe, Erdman, Goovaerts, Hermans, Loones, Lozie, Mahoux, mevr. Maximus, de heren Mouton, Vaes, Vanderberghe en Pataer, rapporteur.

2. Plaatsvervangers : de heren Hatry en Seeuws.

3. Andere senator : de heer Desmedt.

R. A 16118

Zie :

Gedr. St. van de Senaat :

573-1 (1992-1993): Ontwerp overgezonden door de Kamer van Volksvertegenwoordigers.

SENAT DE BELGIQUE**SESSION DE 1992-1993**

9 DECEMBRE 1992

Projet de loi modifiant les articles 36, 4°, et 37 et abrogeant l'article 37bis de la loi du 8 avril 1965 relative à la protection de la jeunesse et y insérant un article 43bis

**RAPPORT
FAIT AU NOM
DE LA COMMISSION
DE LA JUSTICE
PAR M. PATAER**

Votre commission a examiné le présent projet de loi au cours de sa réunion du 9 décembre 1992.

**I. EXPOSE INTRODUCTIF
DU REPRÉSENTANT DU MINISTRE**

Il convient de rappeler que le ministre de la Justice a déposé un projet de loi, dit « petit projet de loi » (Doc.

Ont participé aux travaux de la commission :

1. Membres effectifs : MM. Lallemand, président; Arts, Barzin, Cerexhe, Erdman, Goovaerts, Hermans, Loones, Lozie, Mahoux, Mme Maximus, MM. Mouton, Vaes, Vanderberghe et Pataer, rapporteur.

2. Membres suppléants : MM. Hatry et Seeuws.

3. Autre sénateur : M. Desmedt.

R. A 16118

Voir :

Document du Sénat :

573-1 (1992-1993): Projet transmis par la Chambre des représentants.

1991/1992), door de Minister van Justitie is ingediend, tot wijziging van de wet van 8 april 1965 betreffende de jeugdbescherming, om tegemoet te komen aan drie objectieven:

- de wet op de jeugdbescherming in overeenstemming brengen met het Europees Verdrag ingevolge het arrest Bouamar;

- de rechtspleging aanpassen in functie van de bevoegdheden van de Gemeenschappen;

- de leemten opvullen die geschapen waren door de wet van 19 januari 1990 die de meerderjarigheidsleeftijd op 18 jaar heeft gebracht.

De wet van 8 april 1965 bepaalde dat maatregelen genomen werden en konden blijven voortduren tot aan de meerderjarigheid.

Door de wet van 19 januari 1990 werd de burgerlijke meerderjarigheid gelijkgesteld met de strafrechtelijke meerderjarigheid, te weten op 18 jaar.

Artikel 45 van dezelfde wet voegde in de wet op de jeugdbescherming een artikel 37*bis* in, om de problemen op te lossen die kunnen ontstaan ten aanzien van jongeren die vlak voor hun 18 jaar het voorwerp uitmaken van een maatregel, die in principe slechts tot aan de meerderjarigheid kan blijven gelden.

Artikel 37*bis* werd evenwel ingevoegd zonder voorafgaand overleg met de Gemeenschapsexecutieven, zoals nochtans werd voorgeschreven door de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen (artikel 6, § 3*bis*).

Op die grond heeft het Arbitragehof beslist, bij arrest van 15 januari 1992, dat artikel te vernietigen. Rekening houdend evenwel met de nadelen van een onmiddellijke nietigverklaring, heeft het Arbitragehof tevens beslist dat, niettegenstaande de nietigverklaring, de gevolgen van de maatregelen die reeds getroffen waren op grond van artikel 37*bis* zouden blijven voortduren en dat het artikel zelf ook zou blijven bestaan tot 31 december 1992.

Op 1 januari 1993 zal artikel 37*bis* dus effectief nietig zijn, met als gevolg enerzijds dat alle maatregelen die genomen zijn op grond van dit artikel moeten opgeheven worden en anderzijds dat er geen wettelijke tekst meer zal zijn om de hierboven beschreven situatie te regelen.

In het « klein ontwerp » tot wijziging van de wet van 8 april 1965 [Gedr. St. Kamer, nr. 532-1 (1992-1993)] heeft de Regering een nieuw artikel 37*bis* voorgesteld.

Men heeft gehoopt bedoeld ontwerp in zijn geheel te kunnen goedkeuren vóór 31 december 1992. Dit bleek evenwel materieel onmogelijk.

Chambre n° 532-1, 1991-1992), modifiant la loi du 8 avril 1965 relative à la protection de la jeunesse, qui visait à réaliser trois objectifs:

- mettre en concordance la loi relative à la protection de la jeunesse avec la Convention européenne, et ce à la suite de l'arrêt Bouamar;

- adapter les règles de procédure en fonction des compétences des Communautés;

- combler les lacunes créées par la loi du 19 janvier 1990 abaissant à dix-huit ans l'âge de la majorité civile.

La loi du 8 avril 1965 disposait que des mesures pouvaient être prises et maintenues jusqu'à l'âge de la majorité.

La loi du 19 janvier 1990 a ramené l'âge de la majorité civile au même niveau que celui de la majorité pénale, à savoir 18 ans.

L'article 45 de cette même loi a inséré un article 37*bis* dans la loi relative à la protection de la jeunesse, afin de résoudre les problèmes résultant du fait qu'une mesure prise à l'encontre d'un jeune qui a presque 18 ans ne peut en principe être maintenue que jusqu'à l'âge de sa majorité.

Toutefois, l'insertion de l'article 37*bis* n'a pas fait l'objet d'une concertation préalable avec les Exécutifs communautaires, comme le prescrivait pourtant la loi spéciale du 8 août 1980 de réformes institutionnelles (article 6, § 3*bis*).

Pour cette raison, la Cour d'arbitrage a décidé, dans un arrêt du 15 janvier 1992, d'annuler l'article. Toutefois, compte tenu des inconvénients qu'aurait présentés une annulation immédiate, la Cour d'arbitrage a également décidé qu'en dépit de cette annulation, les mesures déjà prises sur la base de l'article 37*bis* continueraient à sortir leurs effets et que l'article lui-même serait maintenu jusqu'au 31 décembre 1992.

L'article 37*bis* sera donc effectivement annulé le 1er janvier 1993, ce qui entraîne, d'une part, que toutes les mesures prises sur la base de cet article doivent être annulées et que, d'autre part, plus aucun texte légal ne réglera la situation décrite ci-dessus.

Dans son « petit projet » modifiant la loi du 8 avril 1965 (Doc. Chambre n° 532-1, 1992-1993), le Gouvernement a proposé un nouvel article 37*bis*.

On avait espéré pouvoir approuver l'ensemble du projet avant le 31 décembre 1992, mais cela s'est avéré matériellement impossible.

Bij de bespreking van het regeringsontwerp in de bevoegde Kamercommissie was ook een wetsvoorstel van mevrouw Merckx-Van Goey, strekkende tot invoeging van een artikel 37*bis* in de wet van 8 april 1965, in de Commissie geagendeerd.

Toen de Commissie vaststelde dat het niet mogelijk was het ontwerp in zijn geheel voor 31 december 1992 te stemmen, heeft ze beslist het artikel 37*bis* uit het ontwerp te halen, en te verwerken in het hierboven vermelde wetsvoorstel.

Dit laatste voorstel is door de Commissie zodanig geamendeerd, dat er van de oorspronkelijke tekst bijna niets overblijft.

Het is die geamendeerde tekst die op 3 december 1992 door de Kamer in openbare vergadering werd goedgekeurd en vervolgens aan de Senaat overgezonden.

De door de Kamer gekozen oplossing komt erop neer dat men terugkeert naar het systeem van voor de wet van 1990. Men ziet af van artikel 37*bis*. Het is het artikel 37 dat men aanpast in functie van de problemen die artikel 37*bis* geacht was op te lossen. Daarenboven is het noodzakelijk gebleken een ander artikel van het ontwerp nr. 532 ook in het voorstel over te nemen, namelijk artikel 36, 4°.

Een artikel 3 werd ook ingevoegd, om artikel 37*bis* van de huidige wet volledig op te heffen.

Ten slotte werd met artikel 4 een overgangsbepaling ingeschreven.

II. ALGEMENE BESPREKING

Op verzoek van een lid wordt een vergelijkende tabel aan de Commissie medegedeeld (zie bijlage).

In de eerste kolom staat het huidige artikel 37 van de wet van 8 april 1965.

De aandacht van de Commissie wordt gevestigd op de laatste zin (« zij nemen een einde bij zijn meerderjarigheid ») van het artikel, waardoor het probleem ontstaan is bij de verlaging van de leeftijd van de meerderjarigheid tot 18 jaar.

In de tweede kolom wordt het oorspronkelijke artikel 37 in overeenstemming gebracht met het ontwerp van de Regering (de onderstreepte teksten worden door dit laatste ontwerp voorgesteld). Deze tekst impliceert dat artikel 37*bis* behouden blijft.

In de derde kolom wordt artikel 37 in overeenstemming gebracht met het ontwerp van de Regering en met een voorstel van de Vlaamse Gemeenschaps-executieve. Ter gelegenheid van de concertatie tussen de kabinetten en de administraties van de Gemeenschappen heeft de Vlaamse Gemeenschapsminister, mevr. Demeester, voorgesteld artikel 37 volledig te

A la discussion du projet gouvernemental en commission de la Chambre était jointe une proposition de loi, déposée par Mme Merckx-Van Goey, insérant un article 37*bis* dans la loi du 8 avril 1965.

Lorsque la commission constata qu'il serait impossible de voter l'ensemble du projet avant le 31 décembre 1992, elle décida d'intégrer l'article 37*bis* dans la proposition de loi susmentionnée.

Cette dernière proposition a été tellement amendée par la commission qu'il ne subsiste pratiquement rien du texte initial.

C'est ce texte amendé que la Chambre a adopté en séance publique le 3 décembre 1992, pour le transmettre ensuite au Sénat.

La solution retenue par la Chambre constitue un retour au système qui existait avant l'adoption de la loi de 1990. L'on a renoncé à l'insertion d'un article 37*bis*. C'est l'article 37 qui a été adapté en fonction des problèmes que l'article 37*bis* était censé résoudre. En outre, il s'est avéré indispensable d'intégrer également l'article 36, 4°, du projet n° 532 dans la proposition.

Le projet comprend également un article 3 visant à abroger l'article 37*bis* de la loi actuelle.

Enfin, l'article 4 vise à insérer une disposition transitoire dans la loi.

II. DISCUSSION GENERALE

A la demande d'un membre, un tableau comparatif est communiqué à la commission (voir l'annexe).

Dans la première colonne figure l'actuel article 37 de la loi du 8 avril 1965.

L'attention de la commission est attirée sur la dernière phrase de l'article (« Elles prennent fin à sa majorité »), qui est à l'origine du problème qui s'est posé au moment de l'abaissement de la majorité à 18 ans.

Dans la deuxième colonne, l'article 37 initial est mis en concordance avec le projet du Gouvernement (les passages soulignés sont ceux proposés par le projet). Ce texte implique le maintien de l'article 37*bis*.

Dans la troisième colonne, l'article 37 est mis en concordance avec le projet du Gouvernement et une proposition de l'Exécutif de la Communauté flamande. A l'occasion de la concertation entre les cabinets et les administrations des Communautés, le ministre communautaire flamand, Mme Demeester, a proposé de revoir entièrement l'article 37. Les deux

hervormen. De twee alinea's in cursief vertegenwoordigen de eerste oplossing die overwogen was om de laatste zin van artikel 37 te vervangen.

Dan heeft de Kamercommissie geoordeeld dat die tekst te steng was, dat de verlenging van de maatregel niet automatisch moest gebeuren, maar dat het een mogelijkheid moest zijn voor de rechter om dergelijke verlenging op te leggen.

Daarom werd de cursieve tekst vervangen door:

« Ten aanzien van de in artikel 36, 4°, bedoelde personen kunnen deze maatregelen, onverminderd het bepaalde in artikel 60, evenwel:

1° op verzoek van de betrokkene dan wel op vordering van het openbaar ministerie bij vonnis voor een bepaalde duur, uiterlijk tot de dag waarop de betrokkene de volle leeftijd van twintig jaar heeft bereikt, worden verlengd, indien de betrokkene blijk geeft van aanhoudend wangedrag of zich gevaarlijk gedraagt. Het verzoek of de vordering moet binnen een termijn van drie maanden voorafgaand aan de dag waarop de betrokkene meerderjarig wordt, bij de rechtbank worden ingesteld;

2° bij vonnis worden bevolen voor een bepaalde duur, uiterlijk tot de dag waarop de betrokkene de volle leeftijd van twintig jaar heeft bereikt, wanneer het gaat om personen die na de leeftijd van zeventien jaar een als misdrijf omschreven feit hebben gepleegd. »

Hier worden twee verschillende hypothesen beoogd:

1° het geval waarin de minderjarige al het voorwerp heeft uitgemaakt van een maatregel. Wanneer bij het naderen van zijn meerderjarigheid blijkt dat hij zich niet gebeterd heeft, kan de verlenging van de maatregel door de rechter uitgesproken worden. Het verzoek (van de betrokkene) of de vordering (van het openbaar ministerie) moet dan wel worden ingesteld binnen de drie maanden die de dag van de meerderjarigheid voorafgaan;

2° wanneer tegenover de minderjarige geen maatregel was genomen en hij na de leeftijd van 17 jaar een misdrijf pleegt, dan kan een maatregel bij vonnis worden bevolen, die mag blijven duren tot uiterlijk de dag waarop hij de leeftijd van 20 jaar heeft bereikt.

Men heeft immers willen vermijden dat de betrokkene in dergelijk geval een tweede maal voor de rechter zou moeten verschijnen, voor de verlenging van de getroffen maatregel.

alinéas figurant en italique correspondent à la première solution qui avait été envisagée pour remplacer la dernière phrase de l'article 37.

La commission de la Chambre a alors jugé que ce texte était trop sévère, que la prolongation de la mesure ne devait pas être automatique, mais que le juge devait avoir la possibilité de l'imposer.

C'est pourquoi le texte en italique a été remplacé par le texte suivant:

« Toutefois, à l'égard des personnes visées à l'article 36, 4°, et sans préjudice de l'article 60:

1° à la requête de l'intéressé, ou sur réquisition du ministère public en cas de mauvaise conduite persistante ou de comportement dangereux de l'intéressé, une prolongation de ces mesures pourra être ordonnée, par jugement, pour une durée déterminée ne dépassant pas le jour où l'intéressé atteindra l'âge de 20 ans accomplis. Le tribunal est saisi de la requête ou de la réquisition dans les trois mois précédant le jour de la majorité de l'intéressé;

2° à l'égard des personnes qui ont commis un fait qualifié infraction après l'âge de 17 ans, ces mesures pourront être ordonnées par jugement pour une durée déterminée ne dépassant pas le jour où l'intéressé atteindra l'âge de 20 ans accomplis. »

Deux hypothèses différentes sont envisagées ici:

1° le cas où le mineur a déjà fait l'objet d'une mesure. Si, à l'approche de l'âge de la majorité, il s'avère que l'intéressé ne se conduit pas mieux, le juge peut ordonner la prolongation de la mesure. Dans ce cas, la requête (de l'intéressé) ou la réquisition (du ministère public) doit être introduite dans les trois mois précédant le jour de la majorité de l'intéressé;

2° le cas où le mineur n'a fait l'objet d'aucune mesure et commet une infraction après l'âge de 17 ans: une mesure peut alors être ordonnée par jugement pour une durée ne dépassant pas le jour où l'intéressé atteindra l'âge de 20 ans.

En effet, on a voulu éviter que, dans un tel cas, l'intéressé ne doive comparaître une deuxième fois devant le juge, pour la prolongation de la mesure.

In de vierde kolom wordt het huidige artikel 37bis opgenomen, terwijl in de vijfde kolom het voorgestelde artikel 37bis terug te vinden is.

*
* *

Een lid vraagt of er over het voorgelegd ontwerp-overleg werd gepleegd met de Gemeenschapsexecutieven en wat daarvan het resultaat is.

De vertegenwoordiger van de Minister antwoordt dat die vraag eveneens werd gesteld in de Kamercommissie.

De Commissie is tot de conclusie gekomen dat dergelijk overleg noodzakelijk is. De vraag bestond er dan evenwel in wanneer en op wiens initiatief dit moest gebeuren, vermits het ging om een voorstel en niet om een ontwerp.

Daar het voorstel in de Commissie werd aangenomen en er 's anderendaags in openbare vergadering over zou worden gestemd, en het voorstel daardoor een ontwerp zou worden, heeft men besloten dat het overleg op een nuttig tijdstip moest gebeuren, dit wil zeggen: op een ogenblik waarop het nog invloed zou kunnen hebben op de werkzaamheden, vooraleer het ontwerp definitief wordt goedgekeurd.

Tenslotte heeft de Minister het initiatief genomen om bij toepassing van artikel 5 van het recente protocol tussen de Regering en de Executieven van 31 maart 1992 op 6 december 1992 een schriftelijke concertatie bij hoogdringendheid te vragen met de Voorzitters van de drie Executieven.

Een lid verwijst naar een advies van 18 november 1992 van de « Conseil communautaire de l'aide à la jeunesse de la Communauté française de Belgique » en vraagt of dit ook in aanmerking werd genomen.

De vertegenwoordiger van de Minister antwoordt dat die raad geen nationaal adviesorgaan is, maar wel een raadgevend orgaan van een Gemeenschap.

Het advies is niet rechtstreeks aan de nationale Regering gericht, maar eerder aan een Executieve en werd aan de Kamercommissie medegedeeld.

Hetzelfde lid vraagt welke de bedoeling is van de Minister wat betreft de voortzetting van de werkzaamheden, met betrekking tot de hervorming van de wetgeving op de jeugdbescherming.

De Commissie-Cornelis is nog altijd het « grote ontwerp » aan het onderzoeken, en zou al ver gevorderd zijn in haar werkzaamheden.

Is het de bedoeling te wachten tot deze commissie haar opdracht volledig beëindigd heeft om de andere punten die in het « klein ontwerp » waren behandeld op te nemen in een nieuw ontwerp, of wil men dit

Dans la quatrième colonne figure l'actuel article 37bis, et dans la cinquième colonne, l'article 37bis proposé.

*
* *

Un membre demande si le projet de loi à l'examen a fait l'objet d'une concertation avec les Exécutifs communautaires et, dans l'affirmative, quel en a été le résultat.

Le représentant du ministre répond que cette question a également été posée en commission de la Chambre.

La commission est arrivée à la conclusion qu'une telle concertation était nécessaire. Toutefois, la question était de savoir quand et à l'initiative de qui cette concertation devait avoir lieu, puisqu'il s'agissait d'une proposition et non d'un projet.

Puisque la proposition avait été adoptée en commission et devait faire l'objet d'un vote en séance plénière le lendemain, ce qui en ferait un projet, il fut décidé d'organiser une concertation en temps utile, autrement dit au moment où elle pourrait encore avoir une influence sur les travaux, avant l'approbation définitive du projet.

Enfin, en application de l'article 5 du protocole conclu entre le Gouvernement et les Exécutifs le 3 mars 1992, le ministre a pris l'initiative, le 6 décembre 1992, d'une consultation écrite d'urgence des présidents des trois Exécutifs.

Un membre fait référence à un avis du 18 novembre 1992 du Conseil communautaire de l'aide à la jeunesse de la Communauté française de Belgique, et demande s'il en a également été tenu compte.

Le représentant du ministre répond que ce conseil n'est pas un organe consultatif national mais bien un organe consultatif communautaire.

L'avis n'a pas été adressé directement au Gouvernement national mais plutôt à un Exécutif, et il a été communiqué à la commission de la Chambre.

Le même intervenant demande quelles sont les intentions du ministre en ce qui concerne la poursuite des travaux relatifs à la réforme de la législation sur la protection de la jeunesse.

La Commission Cornelis examine toujours le « grand projet » et serait déjà bien avancée dans ses travaux.

A-t-on l'intention d'attendre que cette commission ait entièrement terminé pour insérer dans un nouveau projet les autres points qui avaient été traités dans le « petit projet » ou maintiendra-t-on ce « petit

« klein ontwerp » als dusdanig behouden, met uitsluiting van het aspect dat thans wordt besproken en nadien « het grote ontwerp » aan het Parlement voorleggen, hetgeen zou betekenen dat men dus achtereenvolgens drie verschillende teksten zou onderzoeken?

De vertegenwoordiger van de Minister antwoordt dat de overblijvende bepalingen van het ontwerp nr. 532 op 9 december door de Kamercommissie worden behandeld met de bedoeling het « klein ontwerp » zo vlug mogelijk te laten aannemen.

Wat de Commissie-Cornelis betreft, haar verslag is bijna klaar en wordt verwacht tegen het einde van 1992.

De heer Cornelis heeft geschat dat hij tegen het einde van 1993 over een eerste ontwerp van tekst zou beschikken, na de consultaties die nu aan de gang zijn.

Na overleg met de Gemeenschappen zou een definitief ontwerp aan het Parlement kunnen worden voorgelegd.

Het ontwerp dat thans door de Commissie-Cornelis wordt voorbereid, bedoelt uitsluitend een jeugdsanctierecht in te voegen, in een andere geest dan deze van de wet van 1965. Deze laatste wet steunt immers op een beschermend model, dat vooral de heropvoeding van de betrokkenen beoogt.

De bedoeling is dus niet een soort van nieuwe wet van 1965 te scheppen, vermits het ontwerp Cornelis naast deze wet zal bestaan. De technische modaliteiten hiervan zijn nog niet gedefinieerd.

De vorige spreker vreest dat er interferenties zullen zijn tussen het kleine en het grote ontwerp.

Het lid citeert het voorbeeld van de wijziging van artikel 53 van de wet van 8 april 1965, die in het kleine ontwerp wordt behandeld, en handelt over de mogelijke opsluiting van minderjarigen in gevangenissen.

Het lid herinnert er anderzijds aan dat de Commissie met betrekking tot andere materies herhaaldelijk de nadruk erop heeft gelegd dat het Parlement meer zou worden ingelicht over hetgeen aan de gang is op regeeringsvlak.

Het zou bijvoorbeeld wenselijk zijn dat het verslag Cornelis ook aan de leden van de Commissie voor de Justitie zou worden medegedeeld, zodat de leden de gelegenheid zouden hebben daarvan kennis te nemen vooraleer het definitieve ontwerp wordt ingediend, des te meer omdat het hier gaat om een nieuwe benadering ten opzichte van jeugdige misdadigers.

De Commissie stemt hiermee in.

De vertegenwoordiger van de Minister bevestigt dat het verslag Cornelis aan de leden van de Commissie zal worden medegedeeld.

projet » comme tel, à l'exclusion de l'aspect actuellement à l'examen, pour soumettre ensuite le « grand projet » au Parlement, ce qui voudrait dire que l'on devrait examiner successivement trois textes différents?

Le représentant du ministre répond que les dispositions restantes du projet n° 532 sont également examinées ce même jour par la Commission de la Chambre, de manière à faire adopter le « petit projet » le plus rapidement possible.

En ce qui concerne la Commission Cornelis, son rapport est presque prêt et est attendu pour la fin de 1992.

M. Cornelis a estimé qu'il disposerait d'un premier projet de texte pour la fin de 1993, après les consultations actuellement en cours.

Après concertation avec les Communautés, un projet définitif pourrait être soumis au Parlement.

Le projet actuellement préparé par la Commission Cornelis vise exclusivement à instaurer un droit pénal de la jeunesse, dans un esprit différent de celui de la loi de 1965. Cette dernière loi repose en effet sur un modèle protecteur visant avant tout à la rééducation des intéressés.

Le but n'est donc pas de créer une sorte de nouvelle loi de 1965, puisque le projet Cornelis prendra place à côté de cette loi. Les modalités techniques n'en sont pas encore définies.

Le préopinant craint qu'il n'y ait des interférences entre le petit et le grand projet.

L'intervenant cite l'exemple de la modification de l'article 53 de la loi du 8 avril 1965 qui est traitée dans le petit projet et qui porte sur la possibilité d'emprisonner des mineurs d'âge.

L'intervenant rappelle, d'autre part, qu'à propos d'autres matières, la commission a insisté à diverses reprises pour que le Parlement soit informé davantage de ce qui est en préparation au niveau gouvernemental.

Il serait par exemple souhaitable que le rapport Cornelis soit également communiqué aux membres de la Commission de la Justice pour que ceux-ci aient l'occasion d'en prendre connaissance avant le dépôt du projet définitif, d'autant plus qu'il s'agit d'une nouvelle approche à l'égard des jeunes délinquants.

La commission approuve cette suggestion.

Le représentant du ministre confirme que le rapport Cornelis sera communiqué aux membres de la commission.

Wat betreft artikel 53, wijst hij erop dat, als de wet van 8 april 1965 vooral een beschermende benadering had, ze ook in een zekere mate een bestraffend aspect bevatte.

Indien men de wet van 1965 in haar geheel wijzigt kan men dus niet anders dan artikel 53 herzien of zelfs afschaffen.

Een lid verklaart dat hij het dringend karakter van het ontwerp kan aannemen.

Hij herinnert aan de opmerkingen die bij de bespreking van de begroting zijn gemaakt, onder meer wat betreft de vermaatschappelijking van het strafrecht aangehaald in het kader van het sociaal urgentieprogramma.

Een probleem rijst inderdaad in verband met het « niemandsland » tussen de bevoegdheden van de Gemeenschappen en die van de federale Staat.

Het hierboven vermelde arrest van het Arbitragehof van januari 1992 heeft een zeer duidelijk signaal aan de nationale wetgever gegeven, wijzende op zijn verplichtingen ten aanzien van het voorgeschreven overleg met de Gemeenschappen.

Meerdere leden betreuren dat, ondanks het feit dat een termijn van ongeveer een jaar was vastgesteld om met de Gemeenschappen overleg te plegen, men pas enkele dagen voor het verstrijken van die termijn een advies heeft gevraagd aan de Voorzitters van de Executieven.

Deze leden zijn van mening dat de Commissie geen beslissing kan nemen vooraleer ze kennis heeft kunnen nemen van het resultaat van het overleg, zo niet zou het Arbitragehof dit wetgevend werk opnieuw ongedaan kunnen maken.

De vertegenwoordiger van de Minister antwoordt dat het materieel onmogelijk was tot dit overleg over te gaan alvorens over een tekst te beschikken.

Dit is pas op 3 december het geval geweest. Voordien kon men niets doen, vermits het ging om een voorstel en niet om een ontwerp van wet.

Bovendien wijst de vertegenwoordiger van de Minister erop dat de tekst opgesteld en besproken is in officieuze samenwerking met de medewerkers van de Gemeenschappen.

De tekst van het protocol bepaalt dat, wanneer de Minister een schriftelijk advies bij hoogdringendheid vraagt, de Executieven binnen de 6 dagen moeten antwoorden.

Een lid merkt op dat er een overleg heeft plaatsgevonden over de tekst van het « klein ontwerp ».

Als men deze laatste tekst met deze van het voorstel vergelijkt, stelt men vast dat ze niet identiek maar toch gelijklopend zijn.

En ce qui concerne l'article 53, il souligne que si la loi du 8 avril 1965 avait surtout une approche protectrice, elle comportait également dans une certaine mesure un aspect répressif.

Dès lors, si l'on modifie l'ensemble de la loi de 1965, on ne peut pas ne pas revoir ou même supprimer l'article 53.

Un membre déclare qu'il peut admettre le caractère d'urgence du projet.

Il rappelle les remarques qui ont été faites lors de la discussion du budget, notamment en ce qui concerne la socialisation du droit pénal dans le cadre du programme social d'urgence.

Un problème se pose effectivement du fait du « no man's land » existant entre les compétences des Communautés et celles de l'Etat fédéral.

L'arrêt susvisé de la Cour d'arbitrage de janvier 1992 a adressé un avertissement très clair au législateur national en lui indiquant ses obligations à l'égard de la concertation prescrite avec les Communautés.

Plusieurs membres regrettent que, bien qu'un délai d'environ un an ait été fixé pour une concertation avec les Communautés, on n'ait demandé un avis aux présidents des Exécutifs que quelques jours avant l'expiration de ce délai.

Ces mêmes membres estiment que la commission ne peut prendre aucune décision avant d'avoir pu prendre connaissance du résultat de la concertation, sans quoi la Cour d'arbitrage pourrait annuler une fois de plus ce travail législatif.

Le représentant du ministre répond qu'il était matériellement impossible de procéder à cette concertation avant de disposer d'un texte.

Cela n'a été le cas que le 3 décembre. Auparavant, on ne pouvait rien faire, étant donné qu'il s'agissait d'une proposition et non d'un projet de loi.

En outre, le représentant du ministre rappelle que le texte a été rédigé et discuté en coopération officielle avec des collaborateurs des Communautés.

Le texte du protocole prévoit que lorsque le ministre demande un avis écrit selon la procédure d'urgence, les Exécutifs doivent répondre dans les six jours.

Un membre fait remarquer qu'il y a eu concertation à propos du texte du « petit projet ».

Si l'on compare ce texte à celui de la proposition, on constate qu'ils ne sont pas identiques, mais malgré tout parallèles.

Bovendien is het inderdaad juist dat de teksten, die over consultatie handelen, van «ontwerpen» spreken, reden waarom in dit geval het advies niet vroeger kon worden gevraagd.

Het lid denkt dat het noodzakelijk is over het advies te beschikken voor de stemming in openbare vergadering, maar niet voor de stemming in Commissie.

III. ARTIKELSGEWIJZE BESPREKING

De artikelen 1 tot 4 van het ontwerp van wet geven geen aanleiding tot discussie.

IV. STEMMING

De artikelen evenals het ontwerp in zijn geheel worden aangenomen met 12 stemmen bij 1 onthouding.

Bij eenparigheid van de 13 aanwezige leden wordt vertrouwen geschonken aan de rapporteur voor het opstellen van dit verslag.

De Rapporteur,
Paul PATAER.

De Voorzitter,
Roger LALLEMAND.

MATERIELE VERBETERING

In artikel 2 wordt in het voorgestelde artikel 37, 4°, «§ 4», vervangen door «§ 4bis».

En outre, il est effectivement exact que les textes traitant de consultation parlent de «projets», raison pour laquelle, en l'occurrence, on n'a pas pu demander l'avis plus tôt.

L'intervenant pense qu'il est nécessaire de disposer de l'avis avant le vote en séance publique, mais pas avant le vote en commission.

III. DISCUSSION DES ARTICLES

Les articles 1er à 4 du projet de loi n'ont fait l'objet d'aucune discussion.

IV. VOTE

Les articles ainsi que l'ensemble du projet ont été adoptés par 12 voix et 1 abstention.

A l'unanimité des 13 membres présents, confiance a été faite au rapporteur pour la rédaction du présent rapport.

Le Rapporteur,
Paul PATAER.

Le Président,
Roger LALLEMAND.

CORRECTION MATERIELLE

A l'article 37, 4°, proposé à l'article 2, la mention «§ 4» est remplacée par «§ 4bis».

**WERKSTUK OPGESTELD TEN BEHOEVE
VAN DE BESPREKING IN DE COMMISSIE VOOR DE JUSTITIE
VAN DE KAMER**

**DOCUMENT DE TRAVAIL AYANT SERVI
A LA DISCUSSION EN COMMISSION DE LA JUSTICE
DE LA CHAMBRE**

Huidig artikel 37

Art. 37

De jeugdrechtsbank kan ten aanzien van minderjarigen die voor haar zijn gebracht, maatregelen van bewaring, behoeving en opvoeding bevelen.

Zij kan volgens de omstandigheden:

1° hen berispen en hen laten bij of teruggeven aan degenen die ze onder hun bewaring hebben en dezen in voorkomend geval aanmanen in het vervolg beter toezicht op hen te houden;

2° hen onder het toezicht stellen van het jeugdbeschermingscomité of van een afgevaardigde bij de jeugdbescherming die moet waken op de naleving van de door de rechtsbank gestelde voorwaarden.

De rechtsbank kan het behoud van de minderjarige in zijn milieu met name afhankelijk stellen van een of meer der volgende voorwaarden:

a) geregeld een school voor gewoon of bijzonder onderwijs bezoeken;
b) een prestatie van opvoedkundige of filantropische aard leveren in verhouding tot leeftijd en middelen;
c) de pedagogische en medische richtlijnen van een centrum voor opvoedkundige voorlichting of geestelijke hygiëne in acht nemen;

3° hen, onder toezicht van het jeugdbeschermingscomité of van een afgevaardigde bij de jeugdbescherming, uitbesteden bij een betrouwbare persoon of in een geschikte inrichting, met het oog op hun huisvesting, behandeling, opvoeding, onderrichting of beroepsopleiding;

4° hen toevertrouwen aan de groep Rijksgeesteliken voor observatie en opvoeding onder toezicht.

De onder nrs. 2 tot 4 bedoelde maatregelen worden geschorst wanneer de min-

Artikel 37 in overeenstemming gebracht met de wijzigingen voorgesteld door het ontwerp 532/1 - Kamer (impliceert de handhaving van artikel 37bis)

Art. 37

De jeugdrechtsbank kan ten aanzien van personen die de leeftijd van achttien jaar ten volle niet hebben bereikt, die voor haar zijn gebracht, maatregelen van bewaring, behoeving en opvoeding bevelen.

Zij kan volgens de omstandigheden:

1° hen berispen en hen laten bij of teruggeven aan degenen die ze onder hun bewaring hebben en deze in voorkomend geval aanmanen in het vervolg beter toezicht op hen te houden;

2° hen onder het toezicht stellen van de bevoegde sociale dienst die moet waken op de naleving van de door de rechtsbank gestelde voorwaarden.

De rechtsbank kan het behoud van de in het eerste lid bedoelde persoon in zijn milieu met name afhankelijk stellen van een of meer der volgende voorwaarden:

a) geregeld een school voor gewoon of bijzonder onderwijs bezoeken;
b) een prestatie van opvoedkundige of filantropische aard leveren in verhouding tot leeftijd en middelen;
c) de pedagogische en medische richtlijnen van een centrum voor opvoedkundige voorlichting of geestelijke hygiëne in acht nemen;

3° hen, onder toezicht van de bevoegde sociale dienst, uitbesteden bij een betrouwbare persoon of in een geschikte inrichting, met het oog op hun huisvesting, behandeling, opvoeding, onderrichting of beroepsopleiding;

4° hen toevertrouwen aan de groep Rijksgeesteliken voor observatie en opvoeding onder toezicht.

Ten aanzien van de personen bedoeld in artikel 36, 4°, en onverminderd de

Artikel 37 in overeenstemming gebracht met de wijzigingen voorgesteld door het ontwerp 532/1 - Kamer (impliceert de Vlaamse Gemeenschap (impliceert de opheffing van artikel 37bis)

Art. 37

De jeugdrechtsbank kan de voor haar gebrachte personen maatregelen van bewaring, behoeving en opvoeding opleggen.

Zij kan naar gelang van de omstandigheden:

1° hen berispen en hen, met uitzondering van de personen die de volle leeftijd van achttien jaar hebben bereikt, laten bij degenen onder wier bewaring zij staan, dan wel hen aan de betrokkenen teruggeven, en dezen er, in voorkomend geval, toe aanmanen in het vervolg beter toezicht op hen te houden;

2° hen onder het toezicht plaatsen van de bevoegde sociale dienst, die moet waken over de naleving van de door de rechtsbank gestelde voorwaarden.

De rechtsbank kan het behoud van de in het eerste lid bedoelde persoon in zijn milieu met name afhankelijk maken van een of meer van de volgende voorwaarden:

a) geregeld een school voor gewoon of buitengewoon onderwijs bezoeken;
b) een prestatie van opvoedkundige of filantropische aard leveren in verhouding tot leeftijd en middelen;

c) de pedagogische en medische richtlijnen van een centrum voor opvoedkundige voorlichting of geestelijke hygiëne in acht nemen;

3° hen, onder toezicht van de bevoegde sociale dienst, uitbesteden bij een betrouwbare persoon of in een geschikte inrichting, met het oog op hun huisvesting, behandeling, opvoeding, onderrichting of beroepsopleiding;

4° hen toevertrouwen aan de groep Rijksgeesteliken voor observatie en opvoeding onder toezicht.

Ten aanzien van de personen bedoeld in artikel 36, 4°, en onverminderd het

Huidig artikel 37bis

Art. 37bis

§ 1. De minderjarige die een als misdrijf omschreven feit heeft gepleegd, kan evenwel bij verzoekschrift, binnen een termijn van zes maanden tot uiterlijk een maand voor zijn meerderjarigheid, voor een duur die hij bepaalt, de verlenging vorderen van de maatregelen die overeenkomstig artikel 37, tweede lid, 2°, 3° of 4°, te zijnen aanzien zijn genomen.

De jeugdrechtsbank kan die verlenging toestaan voor een duur die zij bepaalt en die twee jaar noch de gevraagde duur mag overschrijden. Het vonnis is uitvoerbaar bij voorraad en moet worden gewezen alvorens de betrokkene meerderjarig wordt.

§ 2. Indien de minderjarige zeventien jaar oud is en een als misdrijf omschreven feit heeft gepleegd, kan de jeugdrechtsbank, wanneer zij een van de in artikel 37, tweede lid, 2°, 3° of 4°, bepaalde maatregelen neemt, beslissen dat de zaak haar opnieuw moet worden voorgelegd binnen een termijn van drie maanden voor de meerderjarigheid, met het oog op de handhaving of de toepassing van een van die maatregelen voor een termijn die zich niet verder mag uitstrekken dan de dag waarop de betrokkene de leeftijd van twintig jaar bereikt.

§ 3. De jeugdrechtsbank kan te allen tijde de hierboven bedoelde maatregelen intrekken, hetzij ambshalve, hetzij op vordering van het openbaar ministerie, hetzij op uitdrukkelijk verzoek van de betrokkene.

De betrokkene moet vooraf door de jeugdrechtsbank zijn opgeroepen.

§ 4. Van die maatregelen tot verlenging wordt geen melding gemaakt in het strafregister.

Voorgesteld artikel 37bis

Art. 37bis

§ 1. Indien de persoon die voor haar is gebracht, na het bereiken van de leeftijd van zestien jaar ten volle, een als misdrijf of wanbedrijf omschreven feit heeft gepleegd, kan de jeugdrechtsbank beslissen, wanneer zij een van de in artikel 37, lid 2, 2° tot 4°, voorziene maatregelen neemt, dat de zaak haar opnieuw voorgelegd zal worden drie maanden voor de betrokkene de leeftijd van achttien jaar zal bereiken, met het oog op de toepassing of de handhaving van een van deze maatregelen voor een termijn die de dag waarop deze de leeftijd van twintig jaar bereikt zal hebben niet mag overschrijden.

Deze verlenging kan alleen bevolen worden in geval van voortdurend wanbedrijf of gevaarlijke gedragingen van de betrokkene.

§ 2. Indien in de gevallen bedoeld in § 1, de betrokkene reeds de leeftijd van zeventien jaar en zes maanden heeft bereikt op het tijdstip van het vonnis, kan de jeugdrechtsbank met een van de maatregelen bedoeld in artikel 37, lid 2, 2° tot 4°, bevelen, voor een termijn die de dag waarop de betrokkene de leeftijd van twintig jaar zal bereiken hebben niet mag overschrijden, onverminderd de toepassing van artikel 60.

Er wordt op dezelfde wijze gehandeld zo de betrokkene reeds de leeftijd van zeventien jaar heeft bereikt op het ogenblik van het vonnis, en indien hij tussen de leeftijd van zestien en achttien jaar ten volle een als misdrijf omschreven feit heeft gepleegd, strafbaar met dwangarbeid of met de doodstraf.

Het vonnis moet de omstandigheden eigen aan de persoonlijkheid van de betrokkene evenals de sociale weerslag van zijn gedrag omschrijven, die de beslissing motiveren.

§ 3. In geval van hoger beroep tegen de vonnissen bedoeld in §§ 1 en 2 van dit artikel die een verlenging of handhaving

derjarige onder de wapens is. Zij lopen ten einde bij zijn meerderjarigheid.

bepalingen van artikel 60, bepaalt de beslissing de duur van de maatregel en of het om een plaatsing in een open dan wel in een gesloten inrichting gaat.

De onder de nrs. 2° tot 4° van het vorige lid bedoelde maatregelen worden geschorst wanneer de betrokkene onder de wapens is. Zij lopen ten einde bij het bereiken van de leeftijd van achttien jaar, onverminderd de bepalingen van artikel 37bis.

De maatregel van berisping bedoeld in lid 2, 1°, van dit artikel is van toepassing op de personen die een als misdrijf omschreven feit gepleegd hebben vóór de leeftijd van achttien jaar ten volle, zelfs indien zij op het tijdstip van het vonnis deze leeftijd overschreden hebben.

De personen, bedoeld in het vorige lid die de leeftijd van achttien jaar ten volle hebben bereikt op het ogenblik van het vonnis, worden met minderjarigen gelijkgesteld voor de toepassing van de bepalingen van Hoofdstuk IV van deze Titel, alsmede van de artikelen 78 en 80 van deze wet.

bepaalde in artikel 60, wordt in de beslissing vastgesteld wat de duur van de maatregel is, alsmede of het om opnemering in een gesloten opvoedingsafdeling gaat, zoals georganiseerd door de instanties die daartoe overeenkomstig de bepalingen ter uitvoering van artikel 59bis, §§ 2bis en 4, van de Grondwet, alsmede van artikel 5, § 1, II, 6°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, gewijzigd bij de wet van 8 augustus 1988, bevoegd zijn.

De onder nrs. 2° tot 4° van het vorige lid bedoelde maatregelen worden geschorst wanneer de betrokkene onder de wapens is. Zij lopen ten einde bij het bereiken van de leeftijd van achttien jaar, behalve indien zij bevolen zijn ten aanzien van de personen bedoeld in artikel 36, 4°, in dat geval lopen zij ten einde bij het bereiken van de leeftijd van twintig jaar. (1)

De personen, bedoeld in dit artikel die de leeftijd van achttien jaar ten volle hebben bereikt op het ogenblik van het vonnis, worden met minderjarigen gelijkgesteld voor de toepassing van de bepalingen van Hoofdstuk IV van deze titel, alsmede van de artikelen 71, 74, 78 en 80 van deze wet.

(1) De gecursiveerde tekst is in de Kamer geamendeerd (Cedr. St. Kamer 699-5) en vervangen als volgt:

«De onder 2° tot 4° van het tweede lid bedoelde maatregelen worden geschorst, wanneer de betrokkene onder de wapens is. Zij nemen een einde wanneer hij de volle leeftijd van achttien jaar bereikt.

Ten aanzien van de in artikel 36, 4°, bedoelde personen kunnen deze maatregelen, onverminderd het bepaalde in artikel 60, evenwel:

1° op verzoek van de betrokkene dan wel op vordering van het openbaar ministerie bij vonnis voor een bepaalde duur, uiterlijk tot de dag waarop de betrokkene de volle leeftijd van twintig jaar heeft bereikt, worden verlengd, indien de betrokkene blijf geeft van aanhoudend wangedrag of zich gevaarlijk gedraagt. Het verzoek of de vordering moet binnen een termijn van drie maanden voorafgaand aan de dag waarop de betrokkene meerderjarig wordt, bij de rechtbank worden ingesteld;

2° bij vonnis worden bevolen voor een bepaalde duur, uiterlijk tot de dag waarop de betrokkene de volle leeftijd van twintig jaar heeft bereikt, wanneer het gaat om personen die na de leeftijd van zeventien jaar een als misdrijf omschreven feit hebben gepleegd.»

van de maatregelen bevelen, doet de jeugdkamer van het Hof van beroep, naargelang het geval, uitspraak binnen de termijnen bepaald in de artikelen 52ter, laatste lid, of 52quater, laatste lid.

Het hoger beroep heeft geen schorsende werking. De vonnissen en arresten uitgesproken bij toepassing van dit artikel zijn niet vatbaar voor verzet.

§ 4. De jeugdrechtsbank kan, te allen tijde, ambtshalve, hetzij op verzoek van de vader, de moeder, de voogden of de personen die de minderjarige onder hun bewaring hebben, hetzij van de betrokkene, de maatregelen bedoeld in dit artikel intrekken of wijzigen.

§ 5. Depersonen bedoeld in dit artikel die de leeftijd van achttien jaar overschreden hebben op het ogenblik van het vonnis, worden met minderjarigen gelijkgesteld voor de toepassing van de bepalingen van Titel II, alsmede van de artikelen 71, 74, 78 en 80 van deze wet.

Article 37 actuel	Article 37	Article 37bis	Article 37bis actuel	Article 37bis proposé
Le tribunal de la jeunesse peut ordonner, à l'égard des mineurs qui lui sont déférés, des mesures de garde, de préservation et d'éducation. Il peut selon les circonstances : 1° les réprimander et les laisser ou les rendre aux personnes qui en ont la garde en leur enjoignant, le cas échéant, de mieux les surveiller à l'avenir; 2° les soumettre à la surveillance du comité de protection de la jeunesse ou d'un délégué à la protection de la jeunesse chargé de veiller à l'observation des conditions fixées par le tribunal. Le tribunal peut subordonner le maintien du mineur dans son milieu, notamment à l'une ou plusieurs des conditions suivantes : a) fréquenter régulièrement un établissement scolaire d'enseignement ordinaire ou spécial; b) accomplir une prestation éducative ou philanthropique en rapport avec son âge et ses ressources; c) se soumettre aux directives pédagogiques et médicales d'un centre d'orientation éducative ou d'hygiène mentale. 3° les placer sous surveillance du comité de protection de la jeunesse ou d'un délégué à la protection de la jeunesse chez toute personne digne de confiance, ou dans tout établissement digne de confiance, ou dans tout établissement approprié, en vue de leur hébergement, de leur traitement, de leur éducation, de leur instruction ou de leur formation professionnelle; 4° les confier au groupe des établissements d'observation et d'éducation surveillée de l'Etat. Les mesures prévues sous les n°s 2 à 4 sont suspendues lorsque le mineur se trouve sous les armes. Elles prennent fin à sa majorité.	Mise en concordance de l'article 37 avec les modifications proposées par le projet 532/1 (Chambre) (implique le maintien d'un article 37bis) Le tribunal de la jeunesse peut ordonner à l'égard des personnes âgées de moins de dix-huit ans accomplis qui lui sont déférées, des mesures de garde, de préservations et d'éducation. Il peut selon les circonstances : 1° les réprimander et les laisser ou les rendre aux personnes qui en ont la garde en leur enjoignant le cas échéant de mieux les surveiller à l'avenir; 2° les soumettre à la surveillance du Service social compétent chargé de veiller à l'observation des conditions fixées par le tribunal. Le tribunal peut subordonner le maintien de la personne visée à l'alinéa 1er dans son milieu, notamment à l'une ou plusieurs des conditions suivantes : a) fréquenter régulièrement un établissement scolaire d'enseignement ordinaire ou spécial; b) accomplir une prestation éducative ou philanthropique en rapport avec son âge et ses ressources; c) se soumettre aux directives pédagogiques et médicales d'un centre d'orientation éducative ou d'hygiène mentale; 3° les placer sous surveillance du service social compétent chez toute personne digne de confiance, ou dans un établissement approprié, en vue de leur hébergement, de leur traitement, de leur éducation, de leur instruction ou de leur formation professionnelle; 4° les confier au groupe des établissements d'observation et d'éducation surveillée de l'Etat. En ce qui concerne les personnes visées à l'article 36, 4° et sans préjudice des dispositions de l'article 60, la décision précise la durée de la mesure et s'il s'agit d'un	Mise en concordance de l'article 37 avec les modifications proposées par le projet et avec la proposition de la Communauté flamande (implique la suppression de l'article 37bis) Le tribunal de la jeunesse peut ordonner à l'égard des personnes qui lui sont déférées, des mesures de garde, de préservation et d'éducation. Il peut selon les circonstances : 1° les réprimander et, <u>sauf en ce qui concerne ceux qui ont atteint l'âge de 18 ans accomplis</u>, les laisser ou les rendre aux personnes qui en ont la garde en leur enjoignant le cas échéant de mieux les surveiller à l'avenir; 2° les soumettre à la surveillance du Service social compétent chargé de veiller à l'observation des conditions fixées par le tribunal. Le tribunal peut subordonner le maintien de la personne visée à l'alinéa 1er dans son milieu, notamment à l'une ou plusieurs des conditions suivantes : a) fréquenter régulièrement un établissement scolaire d'enseignement ordinaire ou spécial; b) accomplir une prestation éducative ou philanthropique en rapport avec son âge et ses ressources; c) se soumettre aux directives pédagogiques et médicales d'un centre d'orientation éducative ou d'hygiène mentale; 3° les placer sous surveillance du service social compétent chez toute personne digne de confiance, ou dans un établissement approprié, en vue de leur hébergement, de leur traitement, de leur éducation, de leur instruction ou de leur formation professionnelle; 4° les confier au groupe des établissements d'observation et d'éducation surveillée de l'Etat. En ce qui concerne les personnes visées à l'article 36, 4° et sans préjudice des dispositions de l'article 60, la décision précise la durée de la mesure et si elle prescrit	Article 37bis § 1er. Tout mineur avant commis un fait qualifié infraction aura cependant la faculté de demander, par requête, dans les six mois qui précèdent sa majorité, et au plus tard un mois avant celle-ci, la prolongation pour une durée qu'il indique, des mesures prises à son égard sur base de l'article 37, alinéa 2, 3° ou 4°. Le tribunal de la jeunesse pourra accorder cette prolongation pour une durée qu'il détermine et qui ne pourra ni excéder deux ans ni la durée demandée. Le jugement qui est exécutoire par provision doit être prononcé avant la majorité de l'intéressé. § 2. Si le mineur a commis un fait qualifié crime ou délit et qu'il est âgé de dix-sept ans, le tribunal de la jeunesse peut, lorsqu'il prend l'une des mesures prévues à l'article 37, alinéa 2, 3° et 4°, décider que la cause lui sera de nouveau soumise dans les trois mois qui précèdent la majorité en vue du maintien ou de l'application de l'une de ces mesures pour un terme qui ne pourra dépasser le jour où l'intéressé atteint l'âge de vingt ans. § 3. Le tribunal de la jeunesse peut rapporter à tout moment les mesures visées ci-dessus, soit d'office, soit à la demande du ministère public, soit à la demande expresse de l'intéressé. L'intéressé doit avoir été préalablement appelé par le tribunal de la jeunesse. § 4. Il ne sera pas fait mention de ces mesures de prolongation au casier judiciaire.	Article 37bis proposé § 1er. Si la personne qui lui est déferée a commis après l'âge de seize ans accomplis un fait qualifié crime ou délit, le tribunal de la jeunesse peut, lorsqu'il prend une des mesures prévues à l'article 37, alinéa 2, 2° à 4°, décider que la cause lui sera de nouveau soumise dans les trois mois qui précèdent les dix-huit ans de l'intéressé, en vue de l'application ou du maintien d'une de ces mesures pour un délai qui ne pourra dépasser le jour où celui-ci aura atteint l'âge de vingt ans. Cette prolongation ne pourra être ordonnée qu'en cas de mauvaise conduite persistante ou du comportement dangereux de l'intéressé. § 2. Si dans les cas visés au § 1er, l'intéressé a déjà atteint l'âge de dix-sept ans et six mois au moment du jugement, le tribunal peut ordonner d'emblée une des mesures prévues à l'article 37, alinéa 2, 2° à 4°, pour un délai qui ne pourra dépasser le jour où l'intéressé aura atteint l'âge de vingt ans, sans préjudice de l'application de l'article 60. Il est en de même si l'intéressé a déjà atteint l'âge de dix-sept ans au moment du jugement et s'il a commis entre l'âge de seize ans et dix-huit ans accomplis un fait qualifié crime punissable de travaux forcés ou de la peine de mort. Le jugement doit préciser les circonstances propres à la personnalité de l'intéressé ainsi que les répercussions sociales de son comportement qui motivent la décision. § 3. En cas d'appel des jugements ordonnant la prolongation ou le maintien des mesures prévues aux §§ 1er et 2 du présent article, la chambre de la jeunesse de la Cour d'appel statue, selon le cas, dans les délais prévus aux articles 52ter, dernier alinéa, ou 52quater, dernier alinéa.

placement dans un établissement ouvert ou fermé.

Les mesures prévues sous les nos 2° à 4° de l'alinéa précédent sont suspendues lorsque l'intéressé se trouve sous les armes. Elles prennent fin à l'âge de 18 ans sans préjudice des dispositions de l'article 37bis.

La mesure de réprimande prévue à l'alinéa 2, 1°, du présent article est applicable aux personnes qui ont commis un fait qualifié infraction avant l'âge de dix-huit ans accomplis, même si elles ont dépassé cet âge au moment du jugement.

Les personnes visées à l'alinéa précédent qui ont atteint l'âge de dix-huit ans accomplis au moment du jugement sont assimilées aux mineurs pour l'application des dispositions du chapitre IV du présent titre, ainsi que des articles 78 et 80 de la présente loi.

un régime éducatif fermé organisé par les autorités compétentes en vertu des dispositions prises en application de l'article 59bis, § 2bis et § 4 de la Constitution et de l'article 5, § 1er, II, 6° de la loi spéciale du 8 août 1980 de réformes institutionnelles, modifiée par la loi du 8 août 1988.

Les mesures prévues sous les nos 2° à 4° de l'alinéa précédent sont suspendues lorsque l'intéressé se trouve sous les armes. Elles prennent fin à l'âge de 18 ans sauf lorsqu'elles ont été ordonnées à l'égard des personnes visées à l'article 36, 4°; dans ce cas elles prennent fin à l'âge de 20 ans (1).

Les personnes visées au présent article qui ont atteint l'âge de dix-huit ans accomplis au moment du jugement sont assimilées aux mineurs pour l'application des dispositions du chapitre IV du présent Titre, ainsi que des articles 71, 74, 78 et 80 de la présente loi.

(1) Le texte en italique a été amendé à la Chambre (voir le doc. Chambre 699-5) et remplacé par le texte suivant:

Les mesures prévues à l'alinéa 2, 2° à 4°, sont suspendues lorsque l'intéressé se trouve sous les armes. Elles prennent fin lorsque l'intéressé atteint l'âge de 18 ans accomplis.

Toutefois, à l'égard des personnes visées à l'article 36, 4° et sans préjudice de l'article 60:

« 1° à la requête de l'intéressé, ou sur réquisition du ministère public en cas de mauvaise conduite persistante ou de comportement dangereux de l'intéressé, une prolongation de ces mesures pourra être ordonnée, par jugement, pour une durée déterminée ne dépassant pas le jour où l'intéressé atteindra l'âge de 20 ans accomplis. Le tribunal est saisi de la requête ou de la réquisition dans les trois mois précédant le jour de la majorité de l'intéressé;

2° à l'égard des personnes qui ont commis un fait qualifié infraction après l'âge de 17 ans, ces mesures pourront être ordonnées par jugement pour une durée déterminée ne dépassant pas le jour où l'intéressé atteindra l'âge de 20 ans accomplis. »

L'appel n'est pas suspensif. Les jugements et arrêts prononcés en application du présent article ne sont pas susceptibles d'opposition.

§ 4. Le tribunal de la jeunesse peut, en tout temps, rapporter ou modifier les mesures prises en vertu du présent article, soit d'office, soit sur la requête du père, du ministère public, soit à la requête du père, de la mère, des tuteurs ou des personnes qui ont la garde du mineur, soit à celle de l'intéressé.

§ 5. Les personnes visées par le présent article qui ont dépassé l'âge de dix-huit ans au moment du jugement, sont assimilées aux mineurs pour l'application des dispositions du Titre II, ainsi que des articles 71, 74, 78, 79 et 80 de la présente loi.